

φον τοῦ 15ου αἰῶνος¹. Ἴσως δὲ αὕτη νὰ εἶναι καὶ τὸ πρότυπον, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευσε διὰ τὰς μετέπειτα διασκευάς, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται πολλὰ κατὰ τὸν 16ον καὶ κυρίως κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα καὶ τῶν ὁποίων τὰ χειρόγραφα ἐναπόκεινται εἰς διάφορα μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὀρους². Ἐν ἐξ αὐτῶν εὗρισκόμενον εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς μονῆς τῶν Ἰδίων φέρει τίτλον «Ἱστορία τοῦ Παγκάλου Ἰωσήφ διὰ στίχων» καὶ ἀρχίζει οὕτως :

*Ἐφάνη γοῦν ὁ Ἀβραάμ ἐν Μεσοποταμίᾳ
Ἐπίστευσεν εἰς τὸν Θεὸν ἰὸν ποιητὴν τοῦ κόσμου
Ἐκαυσε καὶ τὰ εἰδῶλα εἰς Παλαιστίνην μέσα.
Ἦτιον καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Λῶν, ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ του.*

τελειώνει δὲ μὲ τούτους στίχους :

*Ἄν ἔσφαλα καὶ τίποτες μηδὲν με ὀργισθῆτε
καὶ σεῖς καὶ γὼ καὶ ὄλοι μας ὁ κόσμος ὅλος φίλοι.
Δώμεν τὴν δόξαν τῷ Θεῷ τῷ δόντι τὴν ἀρχὴν μοι
καὶ τέλος ἀποσεύσασθε εἰς αἰῶνας αἰῶνων.*

ἐνῷ ἄλλος διασκευαστὴς ἢ ἀντιγραφεὺς, ὁ μοναχὸς Κύριλλος κατὰ τὸ 1614 δίδει τίτλον εἰς τὸ ποίημα «Ἱστορία καὶ διήγησις περὶ Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου πάνυ ὠφέλιμος διὰ στίχων» καὶ τελειώνει τὸ ἀντίγραφόν του μὲ τούτους στίχους :

*Ἔως εἰδῶ ὁ λόγος μας ὀλίγον ἀπεγράφη
καὶ δότε μοι συμπάθειον καὶ συγχωρησατέ με,
ἂν ἔσφαλα καὶ τίποτε μηδὲν με ὀργισθῆτε
μόνον ἐγὼ καὶ ὄλοι μας μικροὶ τε καὶ μεγάλοι
δώσομεν δόξαν τῷ Θεῷ τῷ τὴν ἀρχὴν διδόντι
καὶ τέλος τῷ παρέχοντι εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ἀμήν.*

Ἡ γλῶσσα ποικίλλει κατὰ τὰς διαφόρους αὐτὰς διασκευάς, ὡς εἶναι εἰς τινὰς διάφορον καὶ τὸ τέλος. Πάντες δὲ οὗτοι οἱ διασκευασταὶ ἢ ἀντιγραφεῖς, οἱ ὁποῖοι μεταβάλλουν κατὰ τι τὸ κείμενον, παρουσιάζονται πάντοτε ὡς οἱ πρῶτοι ποιήσαντες· ὡς συμβαίνει δηλαδὴ μὲ πολλὰ βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ ποιήματα, τῶν ὁποίων ἀγνoscεται ὁ πρῶτος ποιητὴς καὶ τὰ ὁποῖα διεσώθησαν εἰς διαφόρους διασκευάς.

1.—Κ. Κρουμπάχερ εἰς α', Γ' σελ. 76 σημ. 3.

2.—Περὶ τῶν διαφόρων αὐτῶν διασκευῶν τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἰωσήφ τῶν σωζομένων εἰς χειρόγραφα τῶν μοναστηρίων τοῦ Ἁγίου Ὀρους ἴδε Σπ. Δάμπρου εἰς 6', II σελ. 152, 436 καὶ ἀλλαχοῦ.

